

GADĪJUMS NR. 1

Nepatiesais fakts vai naratīvs

21. februārī *Vesti.lv* publicēja ziņu ar virsrakstu „Latvijas nacionālisti atkal ķērušies klāt krieviem”.¹ Šī ziņa vēstīja par Nacionālās apvienības Saeimā iesniegto priekšlikumu pārskatīt kārtību, kādā ārzemniekiem Latvijā tiek piešķirtas pastāvīgās uzturēšanās atļaujas. Savukārt dienu vēlāk *Vesti.lv* publicēja ziņu, kurā virsraksta līmenī tika apgalvots, ka divas lielākās valdošās koalīcijas partijas „apspriedīs krievu samazināšanu Latvijā”.²

Patiesība

Gan pašreizējā likuma redakcijā, gan likuma grozījumos ir runa par ārzemniekiem, nevis krieviem vai Krievijas iedzīvotājiem. Tiesa, Krievijas iedzīvotāji līdz šim ir dominējuši pastāvīgās uzturēšanās atļauju saņēmēju vidū. Tomēr grozījumu pamatideja ir gūt lielāku labumu no uzturēšanās atļaujām, veicinot reālu ārzemnieku ieguldījuma Latvijas ekonomikā, nevis „ķerties klāt krieviem”.

Tehnika

Ziņu virsrakstos tiek izcelti krievi kā grupa, pret kuru grib vērsties nacionālisti, lai gan ziņu pamattekstā tiek konsekventi runāts par uzturēšanās atļaujām ārzemniekiem, nevis tikai krieviem.

Mērķauditorija

Latvijas krievvalodīgie, kā arī Krievijas iedzīvotāji.

Analīze

Pastāvīgās uzturēšanās atļaujas vairāku gadu garumā ir bijis diskusiju objekts Latvijā, jo vienmēr bijis saistīts ne tikai ar ekonomiskas dabas jautājumiem, bet arī ar Krievijas iedzīvotāju interesi par apmešanos uz dzīvi Latvijā. Nacionālās apvienības centieni pārskatīt uzturēšanās atļauju piešķiršanas procedūru rada pateicīgu fonu dezinformācijas vēstījumiem, kuros tiek uzsvērts etniskais konteksts un vēlme Latvijā liegt uzturēties tieši Krievijas iedzīvotājiem. Tādējādi tiek izmantota Latvijas krievvalodīgajiem ierastā interpretācijas shēma par to, kā latviešu nacionālisti apspiež krievus.

GADĪJUMS NR. 2

Nepatiesais fakts vai naratīvs

¹ Тарасов, А. Националисты Латвии вновь взялись за россиян. 21.02. 2016. Sk. <http://vesti.lv/news/nacionalisty-latvii-vnovy-vzvalisy-za-rossijan>

² Тарасов, А. СЗК и «Единство» обсудят сокращение русских в Латвии. 22.02.2016. Sk. <http://vesti.lv/news/szk-i-edinstvo-obsudyat-sokrashtenie-russkih-v-latvii>

26. februārī *Vesti.lv* publicēja ziņu, kurā bija vēstīts, ka ir ierosināta krimināllieta pret antifašistiem, kas vēlējušies rīkot protesta akciju 16. martā – neoficiālajā latviešu leģionāru piemiņas dienā.³

Patiesība

Informāciju par krimināllietu savā *Facebook* lapā izplatīja krievvalodīgo tiesību aktīvists Aleksandrs Gapoņenko. Viņa rakstītais kalpo arī par šīs ziņas vienīgo avotu. Citi ziņu avoti, t. sk. tiesībsargājošās iestādes, nav apstiprinājuši šo informāciju, un latviešu medijos ziņa par šādu krimināllietu vispār nav parādījusies. Tas liek domāt, ka informācija par krimināllietu ir izdomāta.

Tehnika

Dezinformācija balstās uz viena informācijas avota izmantošanu un necenšanos noskaidrot šī avota sniegtās informācijas patiesumu. Tāpat medijs, kurā publicēta šī informācija, nav centies noskaidrot pamatojumu krimināllietas uzsākšanai, ja arī tā tik tiešām būtu ierosināta pret t. s. antifašistiem.

Mērķauditorija

Latvijas krievvalodīgie iedzīvotāji.

Analīze

Šis dezinformējošais vēstījums ir jāskata plašākā kontekstā, kas saistīts ar Latvijas informatīvās telpas „uzsildīšanu” pirms ikgadējām 16. marta aktivitātēm Rīgā. Šajā datumā tiek pieminēts latviešu leģions jeb karavīri, kas vairumā gadījumu piespiedu kārtā Otrā pasaules kara laikā karoja Vācijas pusē. Gapoņenko izplatītā informācija ir viens no veidiem, kā Latvijas publiskajā telpā, īpaši krievvalodīgajā segmentā, tiek kāpināta ažiotāža ap 16. martu, parādot, kā Latvijas tiesībsargājošās institūcijas apspiež „antifašistus”. Tas nostiprina pro-Kremlisko naratīvu par fašisma atdzimšanu Latvijā, kuru atbalsta valdošās partijas un tām pakļautās valsts institūcijas.

³ Гапоненко: на нас завели уголовное дело о подделке наших же подписей, чтобы мы не протестовали 16 марта. 26.02.2016. Sk. <http://www.ves.lv/pravozashhitnik-na-antifashistov-zaveli-ugolovnoe-delo-chtoby-oni-ne-smogli-provesti-16-marta-aksiyu-protesta-v-den-legionerov-vaffen-ss/>